

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Сучасні соціологічні теорії

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	3
Семестр	5, 6

Статус нормативна дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	8
Годин	240

Семестровий контроль Залік, екзамен
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Якубін Олексій Леонідович Старший викладач кафедри соціології Кандидат політичних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	jacubin@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	36	72	36	72	0	0
Заочна	4	8	4	8	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Метою освітньої компоненти є набуття знань щодо принципів та підходів сучасного теоретичного теоретизування, освоєння концептуальної соціологічної мови.

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки. Дисципліна «Сучасні соціологічні теорії» є логічним продовженням курсу «Історія соціології» і належить до циклу фундаментальних дисциплін гуманітарного профілю. Теми в межах курсу «Сучасні соціологічні теорії» пов'язані з іншими дисциплінами навчального плану: «Історія соціології», «Соціологія модерну та модернізації», «Сучасні теорії миру та конфліктів», «Політологія», «Соціологічні дослідження соціальних структур, організацій та управління», «Соціологія громадської думки та мас-медіа» тощо.

Завданням дисципліни є формування у студентів здатностей використовувати у професійній діяльності базові знання у галузі природничих і соціально-поведінкових наук; вчитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінної від професійної; вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості; аналізувати соціальні ефекти діяльності інститутів суспільства; виявляти соціальну проблематику суспільних процесів.

Студенти будуть використовувати соціологічні поняття та теорії, надані викладачем на лекціях, для аналізу повсякденної реальності, її концептуального осмислення, використання до повсякденних явищ та проблем мову соціологічної науки. Також увага буде приділена груповим дискусіям на семінарських заняттях щодо моделей та принципів теоретизування в контексті соціально-політичних умов розвитку соціологічної науки, вмінні працювати з текстами першоджерел з соціальної теорії.

У контексті самостійної роботи студентам пропонується обрати художній твір (фільм, книгу, виставу) і проаналізувати його з точки зору однієї з парадигм сучасної соціологічної теорії і презентувати результати на одному з семінарських занять. Семестрова атестація з дисципліни передбачає усний залік в п'ятому семестрі і екзамен в шостому.

Перелік тем

- Тема 1. Соціологія ХХ століття: загальний огляд, періодизація, поліпарадигмальність.
- Тема 2. Теоретико-ідеологічне підґрунтя американської соціології.
- Тема 3. Чиказька школа в американській соціології.
- Тема 4. Розвиток соціологічної теорії у Відні у міжвоєнний період (неопозитивізм, методика соціологічного дослідження, фрейдизм).
- Тема 5. Інтегралістська соціологія П.Сорокіна.
- Тема 6. Структурний функціоналізм Т.Парсонса
- Тема 7. Структурний функціоналізм Р.Мертона.
- Тема 8. Становище соціологічної науки у Франції від початку ХХ століття до 60-х років ХХ століття: тенденції, течії, персоналії.
- Тема 9. Становище соціологічної науки у Франції від початку ХХ століття від 60-х років ХХ століття до нашого часу.
- Тема 10. Англійська теоретична соціологія ХХ століття.
- Тема 11. Англійська теоретична соціологія початку ХХІ століття.
- Тема 12. Німецька теоретична соціологія ХХ століття.

Сучасні соціологічні теорії

Тема 13. Німецька теоретична соціологія початку ХХІ століття.

Тема 14. Франкфуртська школа в соціології.

Тема 15. Виникнення і розвиток символічного інтеракціонізму.

Тема 16. Феноменологічна соціологія та етнометодологія.

Тема 17. Парадигма обміну.

Тема 18. Соціологічні концепції постіндустріального суспільства.

Тема 19. Розвиток новітньої соціологічної теорії: П.Штомпка, Н.Луман.

Тема 20. Основні тенденції розвитку української соціології у ХХ столітті.

Тема 21. Глобалізація соціології, постколоніальні дослідження. Відмова від антропоцентричної парадигми.

Тема 22. Соціологічна думка в Центральній-Східній Європі після закінчення Другої Світової Війни.

Результати навчання ¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних сучасних соціологічних підходів та теорій.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-36
2	Уміння виявляти критерії сучасного теоретичного соціологічного знання дискурсу.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-36
3	Знання особливостей та специфікацій сучасного соціологічного дискурсу.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-36
4	Вміння аналізувати сучасні теоретичні підходи в соціальній науці.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 1-36
5	Знання особливостей міжпарадигмальної взаємодії, суперечності та можливі шляхи колаборації.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 1-36
6	Знання парадигмальних класифікацій соціологічних теорій.	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 1-36

¹ Learning outcomes.

Сучасні соціологічні теорії

7	Вміння аналізувати соціологічні теоретичні дискурси.	Імітаційна вправа	Тиждень 1-36
8	Досвід дослідження моделей соціологічного теоретизування. Вміння працювати з текстами.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 3	Тиждень 1-36
9	Досвід проектування дослідження останніх соціологічних теорій.	Домашня контрольна робота	Тиждень 1-36
10	Вміння прогнозувати розвиток соціології як дисципліни та її теоретичних компонентів у зв'язку зі змінами суспільних процесів.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 1-36

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Сучасні соціологічні теорії” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій, формулює ключові поняття з тем, наводить приклади. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Самостійна робота студента розрахована на підготовку питань до семінарських занять, аналіз окремих першоджерел. Викладач також пропонує до опрацювання сучасні наукові статті та публіцистичні матеріали пов'язані з сучасними соціологічними теоріями. Тези деяких з таких матеріалів викладач проголошує наприкінці заняття, студенти у свою чергу також шукають новини щодо нових досліджень.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез, вміння посилатися на теоретичні положення та критично оцінювати наявні теорії і практики.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

**Система
оцінювання**

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	20	5	6	30
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	4	5	20
3.	Експрес-контрольні на лекціях	10	5	4	20
4.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	20	1	20
5.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

**Семестрова атестація
студентів**

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	RD ≥ 60

Обов'язкова умова допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	RD ≥ 60
2	Модульна контрольна робота (МКР)	RD ≥ 12

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
95 ≤ RD ≤ 100	Відмінно
85 ≤ RD ≤ 94	Дуже добре
75 ≤ RD ≤ 84	Добре
65 ≤ RD ≤ 74	Задовільно
60 ≤ RD ≤ 64	Достатньо
RD < 60	Незадовільно

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Сучасні соціологічні теорії

Невиконання умов допуску	Не допущено
--------------------------	-------------

Можливість отримання оцінки «автоматом» для заліку: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання МКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	відсутні	
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентом матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	...	...
	...	...	...
	...	...	...
	...	...	...

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

---

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Сучасні соціологічні теорії

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПО12 Сучасні соціологічні теорії			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН1	Знання фундаментальних основ структури соціологічної теорії, її ключових понять, підходів, проблем, історії розвитку соціологічної науки	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи, МКР, залік
ЗН4	Знання загальної, галузевих та спеціальних соціологічних теорій та принципів їх практичного втілення.	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи, МКР, залік
УМ1	Уміння творчо використовувати сучасні фундаментальні теорії у галузі соціально-поведінкових наук	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, метод кейсів	Практична перевірка
УМ11	Уміння самостійно опанувати нову галузь знань, відмінну від основної професійної, набувати нових знань, вмінь і навичок, необхідних для отримання додаткової суміжної або нової кваліфікації	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка